

EXPUNERE DE MOTIVE

Obiectivul principal pe care l-a ales Guvernul, pentru perioada imediat următoare, îl reprezintă realizarea criteriilor de aderare la Uniunea Europeană, astfel încât la 1 ianuarie 2007, România să fie declarată ca țară membră cu drepturi depline în Uniunea Europeană.

Pentru aceasta, Guvernul s-a angajat prin Programul de Guvernare să continue măsurile de reformă economico-socială prin care se vor asigura condițiile pentru menținerea creșterii economice, pe perioada 2006-2008.

Asigurările sociale constituie partea relațiilor social-economice bănești cu ajutorul cărora în procesul repartiției produsului intern brut se formează, se repartizează, se gestionează și se utilizează fondurile bănești necesare ocrotirii obligatorii a salariaților, pensionarilor și a membrilor familiilor acestora.

Prin sistemul asigurărilor sociale se asigură finanțarea măsurilor de ocrotire, de protecție și de ajutorare a cetățenilor activi, a pensionarilor și a membrilor de familie și constau în acordarea de către stat de pensii, indemnizații, ajutoare, trimiteri la odihnă, la tratament balnear și alte drepturi, în perioada în care se găsesc, temporar sau definitiv, în incapacitate de muncă sau în alte cazuri când ajutorarea este necesară.

Sistemul asigurărilor sociale este clădit pe principiile: garantării de către stat a drepturilor sociale; contributivității; solidarității sociale; ocrotirii cetățenilor în concordanță cu cerințele eticii și echității sociale.

Resursele fondurilor de asigurări sociale sunt contribuțiile care se plătesc de angajatori și cele individuale, plătite de asigurați.

Propunerile din buget pentru anul 2006 sunt integrate într-un context macroeconomic consistent cu tendințele din economie, continuându-se politicile de dezvoltare economică sănătoasă și management fiscal prudent, având în vedere următoarea evoluție a principalilor indicatori macroeconomici:

- creșterea produsului intern brut anual în anul 2005 se estimează la 5,7% iar pentru anul 2006 la 6,0%;

▪ inflația (decembrie față de decembrie an anterior) estimată la 7,5% în anul 2005 se preconizează să se reducă la 5,5% în anul 2006 ;

▪ numărul mediu de salariați va înregistra o creștere de la an la an, astfel că de la 4.645 mii persoane cât a fost în anul 2004, se estimează 4.775 mii persoane în anul 2005 și 4.875 mii persoane în anul 2006, creșteri care au drept consecințe atât reducerea numărului de șomeri, cât și diminuarea ratei șomajului;

▪ câștigul salarial mediu brut va crește de la 818 lei în anul 2004, la 958 lei în anul 2005 și la 1.077 lei în anul 2006;

▪ pensia medie va crește de la 232 lei realizată în anul 2004, la 271 lei în anul 2005, creștere datorată în principal recalculării pensiilor ce urmează a se finaliza în acest an și la 305 lei în anul 2006;

▪ rata șomajului va scădea de la 6,2% în anul 2004, la 6,0% în anul 2005 și la 5,9% în anul 2006.

În condițiile actuale, când resursele financiare sunt limitate, politica socială promovată de Guvern urmărește asigurarea unui nivel corespunzător de protecție socială, servicii sociale cât mai accesibile întregii populații, șanse reale pentru toți cetățenii și garanția exercitării de către aceștia a drepturilor fundamentale și sociale, pe baza unei mai bune coordonări a programelor specifice.

În categoria măsurilor aprobate prin Programul de guvernare în perioada 2005-2008, care vizează protecția socială pentru categoriile de persoane cu venituri mici și îmbunătățirea standardului de viață pentru persoanele vârstnice și celor aflate în căutarea unui loc de muncă, sunt incluse și cele referitoare la:

-eliminarea inechităților din sistemul public de pensii prin recalcularea în acest an a tuturor pensiilor aflate în plată, astfel încât să fie respectat principiul “la condiții egale de pensionare, pensii egale, indiferent de anul ieșirii la pensie”;

-protejarea puterii de cumpărare a pensiilor prin indexarea ulterioară a tuturor pensiilor recalculate cel puțin cu indicele de creștere a prețurilor de consum, astfel încât să fie acoperită 100% creșterea prețurilor;

-stabilirea cuantumului indemnizației de șomaj în funcție de stagiul de cotizare și contribuția la bugetul asigurărilor pentru șomaj;

-stimularea inserției pe piața muncii a absolvenților de învățământ preuniversitar și universitar prin acordarea unor prime de un salariu de bază minim brut pe țară, la care se va adăuga o sumă egală cu valoarea indemnizației de șomaj la care aceștia ar fi avut dreptul în condițiile legii;

-creșterea constantă a ponderii măsurilor active în totalul cheltuielilor asigurărilor pentru șomaj prin: promovarea unor programe speciale de parteneriat pentru diminuarea șomajului de lungă durată și perfecționarea serviciilor privind medierea locurilor de muncă, formarea profesională, consilierea și informarea în carieră, creditarea în condiții avantajoase și bursele locurilor de muncă.

În legătură cu eliminarea inechităților din sistemul public de pensii prin recalcularea tuturor pensiilor aflate în plată, subliniem faptul că, acest proces a început în martie 2005 urmând a se finaliza până la finele anului, în procesul de recalculare fiind cuprins un număr de cca. 4,2 milioane de pensionari pentru care s-a estimat un

efort financiar aferent diferențelor de pensii rezultate din recalculare de 542,6 milioane lei.

Veniturile și cheltuielile bugetului asigurărilor sociale de stat și bugetului asigurărilor pentru șomaj au fost programate și vor fi urmărite în execuție în conformitate cu legislația specifică în aceste domenii, corelată cu legislația în domeniul finanțelor publice.

Principalele venituri ale celor două bugete sunt contribuțiile de asigurări sociale de stat, contribuțiile de asigurări pentru accidente de muncă și boli profesionale și contribuțiile de asigurări de șomaj.

Din bugetul asigurărilor sociale de stat și bugetul asigurărilor pentru șomaj se finanțează, în principal, dar nu singurele, următoarele forme de protecție a cetățenilor: a) pensiile; b) indemnizații și ajutoare în sistemul asigurărilor sociale de stat și asigurărilor de accidente de muncă și boli profesionale; c) tratament balnear și odihnă în sistemul asigurărilor sociale de stat și tratament balnear în sistemul asigurărilor de accidente de muncă și boli profesionale; d) indemnizații de șomaj; e) plăți compensatorii; f) plăți pentru stimularea șomerilor care se angajează înainte de expirarea perioadei de șomaj; etc.

Principalele obiective ale politicii fiscal-bugetare, în domeniul asigurărilor sociale, în perioada 2006-2009 se vor concentra pe următoarele:

- stabilirea deficitului bugetului general consolidat la un nivel corelat cu obiectivele macroeconomice, precum și diminuarea deficitelor cvasifiscale, în vederea susținerii eforturilor de reducere a inflației;

- continuarea armonizării legislației fiscal-bugetare cu normele Uniunii Europene;

- relaxarea fiscalității asupra forței de muncă, care vizează:

- a) pentru anul 2006:

- reducerea cu 1,5 puncte procentuale a cotelor de contribuții pentru asigurări sociale datorate de angajator la bugetul asigurărilor sociale de stat;

- reducerea cu 0,5 puncte procentuale a cotelor de contribuții datorate de angajator la bugetul asigurărilor pentru șomaj;

- b) pentru perioada 2007-2009, în funcție de identificarea surselor de acoperire, se are în vedere reducerea cotei contribuției de asigurări sociale cu câte un punct procentual în anii 2007 și 2008 și cu 2 puncte procentuale în anul 2009.

- fundamentarea și dimensionarea cheltuielilor în funcție de veniturile prognozate, posibil de încasat, fără a se apela la surse de finanțare inflaționiste;

- creșterea gradului de ocupare a populației active și reducerea șomajului, prin aplicarea unor măsuri economice de stimulare a creării de noi locuri de muncă în condițiile continuării procesului de privatizare și restructurare, astfel încât în anul 2006 rata șomajului să scadă la 5,9%, iar în perioada 2007-2009 se prognozează o scădere constantă de cca. 0,1 puncte procentuale;

▪ corelarea măsurilor cuprinse în Programul de guvernare care vizează protecția socială pentru categoriile de persoane cu venituri mici, cu prevederile cuprinse în bugetele asigurărilor sociale de stat și asigurărilor pentru șomaj.

Acestea au fost principalele considerente care au stat la baza elaborării proiectelor bugetului asigurărilor sociale de stat și bugetului asigurărilor pentru șomaj pe anul 2006 și a estimărilor pentru anii 2007-2009.

Veniturile și cheltuielile bugetului asigurărilor sociale de stat

Veniturile

Pentru anul 2006, din totalul veniturilor bugetare de 19.637,7 milioane lei, 93,0% urmează să se încaseze din contribuțiile pentru asigurări sociale, 2,6% din contribuțiile de asigurare pentru accidente de muncă și boli profesionale și 0,8% din venituri nefiscale. Pentru susținerea în totalitate a cheltuielilor ce se finanțează din acest buget, în anul 2006, din bugetul de stat se alocă o subvenție de 703,7 milioane lei, respectiv 3,6% din totalul veniturilor bugetare.

Veniturile bugetare urmează să crească cu 12,4% în anul 2006 comparativ cu anul 2005, respectiv cu 2.427,1 milioane lei.

Veniturile provenind din contribuțiile de asigurări sociale vor crește de la 17.049,5 milioane lei în anul 2005 la 18.784,7 milioane lei în anul 2006.

Nivelul acestora a fost stabilit avându-se în vedere o cotă medie de contribuție de asigurări sociale de 20,80 %, o cotă individuală de contribuție de asigurări sociale de 9,5% și o cotă medie pentru asigurări de accidente de muncă și boli profesionale de 1,24 %.

Veniturile nefiscale în sumă de 149,3 milioane lei, provenind din contribuțiile pentru bilete de tratament și odihnă, alte venituri pentru asigurările de accidente de muncă și boli profesionale și încasările din alte surse, sunt în creștere cu 12,4 % față de anul 2005.

Cheltuielile

În anul 2006, se estimează că din bugetul asigurărilor sociale de stat se vor finanța cheltuieli în sumă totală de 19.180,6 milioane lei din care: 99,5% pentru sistemul asigurărilor sociale de stat și 0,5% pentru sistemul de asigurare pentru accidente de muncă și boli profesionale.

Din totalul cheltuielilor aferente sistemului de asigurări sociale de stat 97,6% vor fi pentru asistență socială, 0,3% transferuri între unități ale administrației

publice, 0,2% dobânzi și 1,9% pentru administrarea fondului (cheltuieli de personal, bunuri și servicii și cheltuieli de capital).

Din totalul cheltuielilor aferente sistemului de asigurări pentru accidente de muncă și boli profesionale 76,6% vor fi pentru asistență socială, 1,6% transferuri între unități ale administrației publice, 11,9% alte transferuri și 9,9% pentru funcționarea sistemului de asigurare pentru accidente de muncă și boli profesionale (cheltuieli de personal, bunuri și servicii și cheltuieli de capital).

La stabilirea cheltuielilor pentru pensii, s-au avut în vedere următoarele:

- 4.630 mii pensionari de asigurări sociale;
- 305 lei pensia lunară medie de asigurări sociale.

Nivelul lunar mediu pentru anul 2006 al pensiei de asigurări sociale s-a determinat având în vedere valoarea punctului de pensie stabilit potrivit art.80 din Legea nr.19/2000, cu modificările și completările ulterioare.

Bugetul asigurărilor sociale de stat este programat pentru anul 2006 cu un excedent în sumă de 457,1 milioane lei, care reprezintă rezultatul financiar al sistemului de asigurare pentru accidente de muncă și boli profesionale.

Veniturile și cheltuielile bugetului asigurărilor pentru șomaj

Venituri

Pentru anul 2006 veniturile bugetului asigurărilor pentru șomaj provin în proporție de 94,4% din contribuții pentru asigurările pentru șomaj, 3,6% din încasări din rambursarea împrumuturilor acordate și 2% din diverse venituri.

Veniturile bugetului asigurărilor pentru șomaj cresc în anul 2006 cu 2,6% comparativ cu anul 2005, respectiv cu 57,01 milioane lei. Creșterea contribuțiilor pentru asigurările pentru șomaj în anul 2006 comparativ cu anul 2005 va fi de 4,9%.

Veniturile din contribuțiile pentru asigurările pentru șomaj vor crește de la 2.007,32 milioane lei în anul 2005 la 2.107,49 milioane lei în anul 2006.

Nivelul acestora s-a stabilit avându-se în vedere o cotă de contribuție de 2,5% pentru angajator și o cotă individuală de contribuție de 1%.

Veniturile nefiscale provin din încasarea contravalorii dobânzilor plătite de trezoreria statului pentru disponibilitățile înregistrate de buget și păstrate în trezorerie și din încasarea taxelor pentru activitatea de formare profesională și a celor pentru acreditarea furnizorilor de servicii de ocupare, precum și din diverse alte venituri și sunt în valoare de 44,63 milioane lei, reprezentând 2,0% din totalul veniturilor bugetului asigurărilor pentru șomaj.

Cheltuielile

În anul 2006 fondurile prevăzute în bugetul asigurărilor pentru șomaj se utilizează pentru:

- plata ajutoarelor și indemnizațiilor, circa 69,5 % din total, în special pentru: a) indemnizații de șomaj; b) plăți compensatorii; c) stimularea angajatorilor care încadrează absolvenți; d) indemnizații de șomaj pentru absolvenți; e) stimularea angajatorilor care încadrează șomeri aparținând unor categorii defavorizate;
- plata contribuțiilor pentru asigurările sociale de stat și pentru asigurările sociale de sănătate, circa 16,1% din total;
- împrumuturi acordate pentru înființarea și dezvoltarea de întreprinderi mici și mijlocii, circa 2,4% din total;
- programe pentru ocuparea temporară a forței de muncă, măsuri active pentru combaterea șomajului, circa 3,8% din total;
- centre de calificare și recalificare și acțiuni de învățământ, circa 2% din total.

Nivelul cheltuielilor ce se finanțează în anul 2006 din bugetul asigurărilor pentru șomaj a fost stabilit avându-se în vedere următoarele categorii de beneficiari și cuanțumuri medii lunare:

- 223.000 beneficiari de indemnizații de șomaj;
- 11.000 beneficiari de indemnizație de șomaj și venit de completare, conform Ordonanței de urgență a Guvernului nr.8/2003 privind stimularea procesului de restructurare, reorganizare și privatizare a unor societăți naționale, companii naționale și societăți comerciale cu capital majoritar de stat, cu modificările și completările ulterioare;
- 50.000 beneficiari de indemnizație de șomaj pentru absolvenți;
- 322 lei indemnizație de șomaj medie lunară;
- 165 lei indemnizație de șomaj medie lunară pentru absolvenți.

În anul 2006 bugetul asigurărilor sociale de stat și bugetul asigurărilor pentru șomaj, pe lângă fondurile proprii de care pot dispune conform legislației, mai beneficiază și de credite externe obținute în baza Acordului de împrumut încheiat de România cu Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare pentru Proiectul privind forța de muncă și protecția socială, ratificat prin Ordonanța Guvernului nr.35/1995, aprobată prin Legea nr.121/1995 și a Acordului de împrumut încheiat între România și Banca Internațională pentru Reconstrucție și Dezvoltare referitor la Proiectul privind dezvoltarea sectorului social, ratificat prin Ordonanța de Urgență a Guvernului nr.111/2001, aprobată prin Legea nr.582/2001.

Aceste fonduri se utilizează pentru finanțarea măsurilor active pentru combaterea șomajului, acordarea de împrumuturi de către agențiile guvernamentale și administrate prin agenții de credit și pentru alte categorii de cheltuieli specifice forței de muncă și protecției sociale.

Față de cele prezentate, a fost elaborat proiectul Legii bugetului asigurărilor sociale de stat pe anul 2006, pe care îl supunem Parlamentului spre adoptare.

PRIM – MINISTRU

Călin Popescu – Tăriceanu